GIG CYMRU NHS WALES | Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr University Health Board

Bloc 5, Llys Carlton, Parc Busnes Llanelwy, Llanelwy, LL17 0JG

Block 5, Carlton Court, St Asaph Business Park, St Asaph, LL17 0JG

Ein cyf / Our ref:

Eich cyf / Your ref:

☎:

Gofynnwch am / Ask for: Rhian Baker

E-bost / Email: Rhian.baker@wales.nhs.uk

Dyddiad / Date: 8fed Ebrill 2024

Annwyl Bennaeth

Efallai y byddwch yn ymwybodol o'r pryderon mawr oherwydd achosion parhaus o'r frech goch yng Ngorllewin Canolbarth Lloegr a rhannau eraill o Loegr. Mae'r achosion hyn wedi digwydd mewn ardaloedd lle bo'r nifer sy'n derbyn y brechlyn yn isel. Er nad oes unrhyw achosion yng Nghymru ar hyn o bryd, arweiniodd nifer fach o achosion ym mis Hydref at ofyn i ryw 50 o blant ynysu ac i beidio mynd i'r ysgol am dros bythefnos.

Mae'r frech goch yn afiechyd hynod heintus a difrifol a gall arwain at ganlyniadau difrifol o ran iechyd y cyhoedd a gall amharu'n fawr ar leoliadau addysg.

Wrth i ddisgyblion ddychwelyd i'r ysgol ar ôl gwyliau'r Pasg, hoffem gael eich cefnogaeth i gyflwyno nifer o negeseuon allweddol i rieni, disgyblion a staff, gan gynnwys arweiniad a chyngor ar y ffordd orau o amddiffyn disgyblion, staff a theuluoedd a bod yn ymwybodol o'r symptomau.

Gweler isod y wybodaeth y byddem yn hoffi i chi ei rhannu.

- Mae'r frech goch yn lledaenu yn y DU ar hyn o bryd ac mae nifer fawr o achosion mewn ardaloedd fel Gorllewin Canolbarth Lloegr a rhannau eraill o Loegr. Bu angen triniaeth ysbyty ar nifer sylweddol (1 ym mhob 5) o blant heb eu brechu sydd wedi dal y frech goch
- Gall y frech goch ledaenu'n gyflym iawn ymysg plant ac oedolion sydd heb eu brechu a gall arwain at salwch difrifol i rai pobl ac mewn amgylchiadau anghyffredin iawn, gall arwain at farwolaeth
- Caiff y frech goch ei ledaenu trwy'r llwybr anadlol. Mae'n lledaenu'n hawdd pan fydd unigolyn sydd wedi'i heintio'n anadlu, yn pesychu neu'n tisian. Mae unigolyn sydd â'r frech goch yn heintus (gall ledaenu'r afiechyd i bobl eraill) o bedwar diwrnod i'r frech nodweddiadol ymddangos
- Y ffordd orau o amddiffyn eich teulu yw i chi a'ch plant gael y ddau ddos o'r brechlyn MMR, sy'n frechlyn **diogel ac effeithiol** sy'n amddiffyn rhag y Frech Goch, Clwy'r Pennau a Rwbela
- Os nad yw'ch brechlynnau chi neu rai eich plentyn yn gyfredol, cysylltwch â'ch meddyg teulu a bydd yn trefnu i chi dderbyn y brechlyn MMR
- I gael rhagor o wybodaeth am y brechlyn MMR, siaradwch â'ch meddyg teulu neu'ch nyrs neu ewch i'r ddolen hon i weld dogfen friffio i ysgolion https://phw.nhs.wales/topics/immunisation-and-vaccines/vaccine-resources-for-health-and-social-care-professionals/measles-and-mmr-vaccination-programme-briefing-document-2024-pdf/

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr University Health Board

Rydym yn gofyn i rieni fod yn ymwybodol o symptomau'r frech goch ac i beidio anfon eu plant i'r ysgol os nad ydynt wedi'u brechu a bod ganddynt unrhyw rai o'r symptomau isod:

- symptomau'n debyg i annwyd fel rhedlif o'r trwyn, tisian a pheswch
- llygaid coch, dolurus, llaith
- gwres mawr (twymyn)
- brech sydd fel arfer yn dechrau ar y pen/gwddf cyn lledaenu ar draws y corff
- smotiau bach gwyn y tu mewn i'r bochau a chefn y gwefusau

Mae'n annhebygol mai'r frech goch ydyw os ydych wedi cael dau ddos o'r brechlyn MMR neu os ydych wedi cael y frech goch o'r blaen. Os byddwch chi neu'ch plentyn yn datblygu'r symptomau hyn a'ch bod heb eich brechu, ffoniwch eich meddyg teulu neu GIG 111. Ni ddylai'r unigolyn lle'r amheuir y frech goch fynd i unrhyw leoliad iechyd (meddygfa, ysbyty neu fferyllfa) heb ffonio ymlaen llaw ac yn rhoi gwybod am unrhyw symptomau a allai awgrymu mai'r frech goch ydyw.

I gael rhagor o wybodaeth, ewch i Y Frech Goch, Clwy'r Pennau a Rwbela (MMR) - Iechyd Cyhoeddus Cymru (gig.cymru) a Measles - NHS (www.nhs.uk)

Yn gywir

Dr Jane Moore
Cyfarwyddwr Gweithredol Iechyd Cyhoeddus
Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr

Geraint Davies
Pennaeth Addysg
Sir Ddinbych